Province of the EASTERN CAPE EDUCATION

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT

GRAAD 12

JUNIE 2023

REKENINGKUNDE V2 NASIENRIGLYN

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde item strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbel penalisering nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie).
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. In berekeninge, moet punte nie toegeken word indien noemer en deler omgeruil is nie. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken Bewerking en een deel korrek.
11. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is nie. Dui aan d.m.v ☒.
12. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die nasienriglyn verskaf.
13. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1

1.1 BEGRIPPE

1.1.1	D ✓
1.1.2	A ✓
1.1.3	E ✓
1.1.4	C ✓

4

1.2 BANKREKONSILIASIE

1.2.1 Bereken die korrekte totale van die kontantjoernale vir April 2023.

KOJ		KBJ
91 230		**101 050**
200 ✓		5 000 ✓✓
7 500 ✓		1 425 ✓☑
5 400 ✓✓		2 100 ✓
104 330	☑ vir beide totale	109 575

10

1.2.1 Bereken die Bankrekening se saldo op 30 April 2023.

18 795 ✓ + 104 330 ☑ – 109 575 ☑ = 13 550 ☑

4

1.2.2 Bankrekonsiliasiestaat op 30 April 2023.

Dt saldo volgens Bankstaat	15 700 ☑ Balanserende bedrag	
Krediteer laat deposito		21 500 ✓
Debiteer uitstaande EFO nr. 440	2 250 ✓	
Krediteer aftrekorder-fout		10 000 ✓✓
Dt-saldo volgens Bankrekening	13 550 ✓	
	31 500 ☑	31 500

7

1.3 KREDITEUREREKONSILIASIE

1.3.1 **Verduidelik waarom die saldo van die Krediteurekontrolerekening in die Algemene Grootboek moet ooreenstem met die totaal van die Krediteurelys wat vanuit die Krediteregrootboek opgestel word. Verskaf EEN punt.**

Enige EEN ✓✓

- Dieselfde inligting/dokumente word gebruik om beide die Krediteurekontrole-rekening en die Krediteuregrootboek op te stel.
- Oorboeking word vanaf dieselfde joernale gedoen.
- Dit is 'n interne kontrolemaatreël om die korrektheid van oorboeking te toets.
- Krediteurekontrolerekening is 'n opsomming van al die Krediteuregrootboek-rekeninge.

2

1.3.2

	Krediteurekontrole	**Krediteurelys**
Voorlopige saldo / totaal	**R111 340**	**R78 480**
(i)		+ 960 ✓
(ii)	- 32 800 ✓ ✓ (een punt elk) (-16 400 -16 400)	
(iii)	+ 3 920 ✓	+ 3 920 ✓
(vi)		- 900 ✓ ✓ (- 1 000 +100) (twee of 0)
Korrekte saldo / totaal	82 460 ☑ *	82 460

8

* vir beide totale. Openingsaldo/totaal moet ingesluit wees

VRAAG 1: TOTALE PUNTE	**35**	

VRAAG 2

2.1 BEGRIPPE

2.1.1	Waar	✓
2.1.2	Onwaar	✓
2.1.3	Onwaar	✓
2.1.4	Waar	✓

4

2.2.1 Bereken die direkte arbeidskoste.

Basiese salaris (14 x 10 500) ✓ x 12 ✓	1 764 000	☑
Oortyd 3 100 ✓ x 80 ✓	248 000	☑
WVF 1 764 000 x 1%	17 640	☑
	2 029 640	☑

8

2.2.2 Bereken die fabrieksbokoste.

Indirekte materiaal (19 800 ✓+ 57 600 ✓– 22 650 ✓)	54 750	☑
Salaris van fabrieksvoorman	234 000	✓
Huuruitgawe (172 800 x 900/2 250)	69 120	✓✓
Water en elektrisiteit (156 000 x 90%)	140 400	✓✓
Versekering (107 100 + 4 200) ✓✓x 3/7 ✓	47 700	☑
Waardevermindering	415 830	✓
	961 800	☑

15

2.2.3 Produksiekostestaat vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023.

Direkte materiaalkoste	**3 150 000**	
Direkte arbeidskoste	2 029 640	☑
Primêre koste DMK + DAK	5 179 640	☑
Fabrieksbokoste	961 800	☑
Totale vervaardigingskoste	6 141 440	☑*
Goedere-in-bewerking (1 Maart 2022)	**240 560**	
	6 382 000	☑
Goedere-in-bewerking (28 Februarie 2023)	(382 000)	☑*
Koste van produksie van klaarprodukte (6 022 500 + 142 500 – 165 000)	6 000 000 Een deel korrek	✓☑*

8

*Kontroleer bewerking; -1 vreemde items, maks. 2

2.3 EENHEIDSKOSTE EN GELYKBREEK

2.3.1 Bereken die gelykbreekpunt vir die jaar geëindig 31 Mei 2023.

1 104 000 ✓
28 ✓– 16 ✓
12 twee punte
92 000 eenhede ☑ Een deel korrek

4

2.3.2 Lewer kommentaar en sê of Linda tevrede behoort te wees met die aantal eenhede geproduseer en verkoop gedurende die finansiële jaar. Haal syfers aan.

Enige TWEE vergelykings ✓✓ ✓✓ (met syfers) ✓✓

- In 2022 is op 27 000 eenhede wins gemaak en in 2023 is op slegs 4 000 eenhde wins gemaak. (vier punte) / In 2022 was die gelykbreekpunt 90 000 en 117 000 was geprodeseer en verkoop / Die besigheid het 27 000 eenhede bo die gelykbreekpunt verkoop of het op 27 000 eenhede wins gemaak.
- In 2023 was die gelykbreekpunt 92 000 eenhede (Sien 2.3.1) en 96 000 eenhede was geproduseer en verkoop / Dit beteken die besigheid het op slegs 4 000 eenhede wins gemaak in 2023.

6

2.3.3 Gee TWEE moontlike redes vir die toename in direkte materiaalkoste per eenheid vir die huidige finansiële jaar.

Enige TWEE ✓✓ ✓✓

Prys van materiaal het verhoog
Beter kwaliteit grondstowwe is gebruik
Toename in vervoerkoste/ brandstofkoste
Toename in vermorsing/ onopgeleide werkers
Nuwe verskaffers se pryse is hoër

4

2.3.4 Verskaf EEN rede waarom Linda bekommerd mag wees oor die toename in die totale vaste koste gedurende die huidige finansiële jaar.

Enige EEN punt ✓✓

Hierdie koste behoort redelik konstant te bly /
Dit word nie beïnvloed deur die vlak van produksie nie (produksie het eintlik gedaal)
Die toename behoort in lyn te wees met inflasie (ongeveer 5%)

2

2.3.5 Linda oorweeg om die inhoud per pakkie te verminder terwyl die verkoopprys dieselfde gaan bly. Gee TWEE punte van advies.

Enige TWEE ✓✓ ✓✓

Dit is oneties/bedrog
Kan tot wetlike optrede teen die besigheid lei
Negatiewe beeld van die besigheid as klante dit opmerk
Produk kan dalk van die rakke verwyder word

4

VRAAG 2: TOTALE PUNTE	55	

VRAAG 3

3.1 BEGRIPPE

3.1.1	Deurlopende stelsel	✓
3.1.2	EIEU	✓
3.1.3	Geweegdgemiddelde-metode	✓

3

3.2 VOORRAADWAARDASIE

3.2.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad op 30 Junie 2023.

(5 x 630)

416 290 ✓ + 2 913 000 ✓ – (5 640 ✓ + 3 150) ✓✓ x 1 160
820 ✓ + 4 920 ✓ – 15 ✓

5 punte
3 320 500 x 1 160
5 725 3 punte

8 punte
580 x 1 160

= R672 800 ☑
Moet wees x 1 160

9

3.2.2 Bereken die gemiddelde voorraadhoudingsperiode (in dae) vir baadjies.

½ (416 290 ✓ + 672 800 ☑) (sien 3.2.1) x 365
(3 320 500 ☑ – 672 800 ☑)

= 544 545 x 365
2 647 700

Eenhede: ½ (820 + 1 160) x 365
4 350

= 75,1 dae ☑

83,1 dae

5

3.2.3 Bereken die aantal eenhede wat weg is.

(820 + 4 920 – 15) ✓ – 4 350 ✓ – 1 160 ✓ = 215 ☑

4

Gee TWEE punte van advies hoe Neville hierdie probleem kan aanspreek.

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓

Sekuriteitsplaatjies op baadjies
Beperk toegang tot stoorkamer
Tel voorraad gereeld en kontroleer met rekords
Installeer kringtelevisie (CCTV)
Bestel kleiner hoeveelhede op ’n slag / hou minder baadjies in voorraad

4

3.2.4 **Verduidelik watter effek 'n verandering na die EIEU-metode op die bruto wins van die baadjies sal hê.**

Bruto wins sal verhoog. ✓✓

2

Gee EEN rede pro (vir) verandering van die voorraadwaardasie-metode.

Enige EEN geldige punt ✓✓

EIEU toon voorraad teen meer realistiese pryse /
Voorraad word waardeer teen huidige pryse.

2

Gee EEN rede teen verandering van die voorraadwaardasie-metode.

Enige EEN geldige punt ✓✓

Dit is oneties om rekords te manipuleer.
Met verloop van tyd sal die verskil uitgekanselleer word.
Toename in bruto wins sal tot hoër belasting lei.
Dit sal onmoontlik wees om resultate met dié van vorige jare te vergelyk.

2

3.2.5 **Verduidelik waarom dit 'n goeie idee is om baadjies vir 'n skool te borg. Gee TWEE redes.**

Enige TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓

Dit vorm deel van korporatiewe sosiale verantwoordelikheid.
Dit skep klandisiewaarde vir die maatskappy.
Dit is goed vir die beeld van die maatskappy / goeie publisiteit.
Dit is aftrekbaar van belasting.

4

VRAAG 3: TOTALE PUNTE	35	

VRAAG 4

4.1 VASTE BATES

4.1.1

Bereken die waardevermindering op toerusting vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023.

Ou Toerusting: 480 000 x 20% = 96 000 → 39 999 ✓✓(drawaarde van R1)
Nuwe Toerusting: 120 000 x 20% x 10/12 ✓= 20 000 ☑
59 999 ☑ Een deel korrek

[(600 000 – 120 000) – 440 000] – 1 = 39 999

Bereken die waardevermindering op voertuie vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023.

Verkoopte V: (164 250 – 56 250) ✓ x 20% x 5/12 ✓ = 9 000 ☑
279 900 een punt 105 750 een punt
Ou V: (444 150 –164 250) ✓ – (162 000 - 56 250) ✓x 20% = 34 830 ☑
Nuwe V: 315 000 x 20% x 6/12 ✓ = 31 500 ☑
75 330 ☑
Een deel korrek

14

4.1.2

Gee EEN rede waarom 'n maatskappy mag besluit om vaste bates te verkoop.

Enige EEN geldige punt ✓✓

Bates is te oud
Onderhoud raak te duur
Nie meer effektief vir spesifieke gebruik nie
Beter model is beskikbaar
Beter tegnologie

2

4.2 BESTUUR VAN VASTE BATES

	PROBLEEM (MET SYFERS) EEN punt Probleem ✓ ✓ ✓ EEN punt Syfer ✓ ✓ ✓	**ADVIES** EEN punt Advies ✓ ✓ ✓
VOERTUIG 1	Onder-benut Slegs 360 km afgelê / slegs 24 ritte Bestuurder word te veel betaal. R11 000 vir min werk.	Gee meer ritte vir hierdie voertuig / maak seker ŉ ritboek word gehou / stel doelwitte vir elke bestuurder. Gee hierdie voertuig vir ŉ ander bestuurder (ruil met bestuurder nr. 3)
VOERTUIG 2	Hoogste betaalde bestuurder, R13 750, word nie regverdig deur meer werk nie / onderbenut 780 km van moontlike 1 200 km / doen baie kort ritte	Gee die bestuurder ŉ werkskedule / verander na kommissie op werk gedoen
VOERTUIG 3	Ou voetuig / volle waardevermindering: R1 drawaarde / hoë onderhoud R285 per maand / hoë brandstofkoste R2 150	Vervang hierdie voertuig / kyk na moontlike inruiling of bateverkope / gebruik voertuig vir baie kort ritte / ruil met bestuurder nr. 1

9

VRAAG 4: TOTALE PUNTE	25	

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou